

دست ترامپ در جیب سینمای آمریکا!

ضرر کلان جنگ تعرفه‌ای ترامپ به سینما

یک بلاک باستر هالیوودی درحالی خود را آماده نمایش عمومی در چین می‌کند که آینده اکران عمومی محصولات آمریکایی در این کشور آسیایی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. «تاندربولتز/ رعدوبرق‌ها» آخرین فیلم هالیوودی است که قبل از آغاز سیاست تعرفه‌ای آمریکا برای نمایش عمومی در چین انتخاب شده بود. رسانه‌های گروهی در چین در این رابطه می‌نویسند سیاست تعرفه‌ای جدید دونالد ترامپ باعث شده کمپانی‌های بزرگ فیلمسازی هالیوود نتوانند تولیدات‌شان را در سینماهای این کشور به‌نمایش بگذارند.

از چند هفته قبل که ترامپ روی کالاهای کشورهای مختلف و از جمله چین تعرفه‌های سنگین بست، طرف چینی هم شمشیر را از رو بسته و دست به اقدامات تلافی‌جویانه زده است. تحلیل‌گران اقتصادی سینما در آمریکا و چین می‌گویند افزایش تعرفه‌های محصولات سینمایی-که ممکن است تا ۱۲۵ درصد باشد- مدیران سینمایی‌وسالن‌های‌نمایش‌درچین‌رامجبوره‌حذف اکران عمومی تولیدات سینمایی آمریکا می‌کند. این اتفاق از یک‌سو ضرر هنگفتی به کمپانی‌های آمریکایی می‌زند که یک بازار بزرگ و پرسود را از دست می‌دهند و از سوی دیگر می‌تواند به سینماداران چینی هم ضربه بزند. این ضرر را آنجا ناشی می‌شود که آنها نمی‌توانند با اکران عمومی این فیلم‌ها، سود خوبی به‌دست بیاورند. صنعت سینمای چین که در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته،بعد از صنعت سینمای آمریکا لقب دومین بازار بزرگ سینمایی را به خود اختصاص داده است. این کشور با جمعیت کلان خود، بازار سودآوری برای محصولات آمریکایی بوده و بلاک باسترهای هالیوودی معمولاً فروش کلانی را در سالن‌های نمایش این کشور دور آسیا تجربه می‌کنند. فیلم‌های هالیوودی بعد از تولیدات بومی در این کشور، بالاترین رقم فروش را در جدول گیشه نمایش سینماها داشته‌اند. طبیعی بود که تعرفه‌های ترامپ باعث ناراحتی و آزردهی خاطر کمپانی‌های بزرگ فیلمسازی هالیوودی شود. آنها در یک قدمی شرایطی قرار گرفته‌اند که به‌واسطه آن، میلیون دلار ضرر خواهند کرد و یک بازار بزرگ نمایش فیلم را از دست می‌دهند. شرکت مارول تهیه‌کننده رعدوبرق‌ها هم مثل دیگر کمپانی‌های بزرگ فیلمسازی هالیوود تاسف خود از اتفاقات اخیر را اعلام کرده و موضع ترامپ برای افزایش تعرفه‌ها را مورد انتقاد قرار داده است. رسانه‌های چینی در چند روز اخیر مقالات زیادی درباره رابطه با تأثیر تعرفه‌های ترامپ روی نوع نمایش محصولات هالیوودی در سینماهای چین نوشته و از پیش، کمپانی‌های هالیوودی را بازنده اصلی این حرکت معرفی کرده‌اند. یک تحلیلگر اقتصادی سینما در چین، چنین می‌گوید: «شما به میزان واردات فیلم از آمریکا و تعداد صادرات فیلم چینی به آمریکا نگاهی بیندازید تا متوجه اصل داستان بشوید. در حالی‌که سالانه تعداد بی‌شماری فیلم‌های آمریکایی در سینماهای منفرد و مولتی‌پلکس‌های چین روی پرده می‌روند، شمار محصولات چینی که می‌تواند رنگ پرده سینماهای آمریکا را ببیند بسیار اندک است. این مسأله تنها مربوط به محصولات چینی نمی‌شود و بسیاری از کشورهای دیگر جهان را نیز دربرمی‌گیرد.

متن کامل را در جام جم آنلاین بخوانید

انتشار فراخوان

چهل ودومین جشنواره

بین‌المللی فیلم کوتاه تهران

چهل‌ودومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران به‌منظور شناسایی و معرفی آثار کوتاه برگزیده در سطح ملی و بین‌المللی و ارج نهادن به خلاقیت سینماگران جوان برگزار می‌شود و فیلمسازان ایرانی باید تا یکم مرداد ۱۴۰۴، نام‌نویسی کرده و اثر خود را در سامانه بازگذاری کنند. دوره چهل‌ودوم این رویداد با رویکرد «خردمحوری و اندیشه‌ورزی»، دنبال حمایت

از روایت‌های خلاقانه و متنوع با محوریت هویت ملی، فرهنگی و زیستی ایران است و فیلمسازان استان‌های مختلف کشوری‌توانند براساس تجربه‌زیسته، جلوه‌ای از فرهنگ‌ها، آیین و رسوم ایران و... را با تکیه بر هویت ملی و دینی مردم و تمرکز بر ژانر و داستان‌گویی خلاقه در فیلمسازی بازتاب دهند.امسال برای نخستین بار، جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران جایزه

حرکت لاک‌پشتی توسعه زیرساختی سینما

تعداد سالن و صندلی‌های سینما و تأثیر آن در دیده شدن فیلم‌ها را بررسی کردیم

سینمای ایران در سال‌های اخیر رشد صعودی خوبی از لحاظ فروش و مخاطب داشته و به‌رغم این‌که گفته می‌شود فیلم‌ها با تبلیغات خوب مخاطبان‌شان را پیدا می‌کنند و به جایگاه شایسته خود می‌رسند، نقش سالن‌سازی و نسبت صندلی‌های سینما به تماشاگر در شهرها بسیار برجسته است. به‌عبارتی دیده شدن یک فیلم ارتباط مستقیمی با میزان برخورداری شهرها از تجهیزات به‌روز و نوین سینمایی همچنین وضعیت رفاهی سینماها دارد. متأسفانه نسبت توزیع امکانات رفاهی و زیرساخت‌های سینمایی در شهرهای دیگر نامتوازن است و معمولاً شهرها- به‌خصوص شهرهای کوچک- یا سینما ندارند یا در خارج از پایتخت گاهی یک مخاطب برای دیدن فیلمی که به آن علاقه دارد باید کیلومترها راه بپیماید. براساس آمار مؤسسه تصویر شهر، از ابتدای شهریور ۱۴۰۳ تاکنون ۲۰ پردیس و مجموعه سینمایی به بهره‌برداری رسیده و ۵۲ سالن و ۹۲۹۲ صندلی به ظرفیت سینماهای کشور افزوده شده اما به‌گواه همین آمار، با وجود تمام تلاش‌های صورت گرفته همچنان راه زیادی تا عدالت فرهنگی در زمینه سالن‌سازی و بسترسازی برای افزایش صندلی‌های سینما داریم.

فاصله ۱۰ برابری سالن‌سازی با استاندارد جهانی

براساس آمار جهانی، ظرفیت سالن‌سازی همچنین زیرساخت‌های سینمایی ما بسیار پایین‌تر از استانداردهای جهانی است به‌گونه‌ای که تا پایان سال ۱۴۰۲، تعداد سالن‌های سینمای کشور به ۸۴۶ سالن رسیده که با توجه به آخرین تخمین‌های موجود در رابطه با جمعیت ایران در سال ۱۴۰۲ که برابر با ۸۶ میلیون نفر است، به ازای هر ۱۰ هزار نفر یک سالن سینما وجود دارد. این در حالی است که براساس استاندارد جهانی به ازای هر ۱۰ هزار نفر باید یک سالن سینما وجود داشته باشد. درواقع در ۲۴ سال گذشته، تعداد صندلی‌های سینما فقط حدود ۴ درصد افزایش یافته در حالی که جمعیت کشور بیش از ۴۰ درصد رشد داشته. این فقدان تناسب باعث شده سرانه صندلی سینما در کشور کاهش یابد. سرانه صندلی سینما در ایران بسیار پایین‌تر از کشورهای توسعه‌یافته است و حتی در ترکیه که مانند کشورمان در حال توسعه محسوب می‌شود پنج برابر بیشتر سالن سینما وجود دارد. این آمار نشان می‌دهد سرانه صندلی سینماهای ایران نسبت به جمعیت، بسیار پایین‌تر از استاندارد جهانی است و توسعه زیرساخت‌های سینمایی همچنان یک نیاز جدی در کشور به‌شمار می‌رود.

یک کوه فاصله میان شهرهای برخوردار از سینما

موضوع جالب توجه این‌که علاوه بر فاصله ما با استاندارد جهانی، شهرهای ما نیز به‌لحاظ بسترسازی برای افزایش تجهیزات سینمایی فاصله زیادی دارند. اگر بخواهیم متر و معیار فاصله شهرهای برخوردار از سالن سینما را بررسی کنیم، آمار معاونت توسعه و فناوری سینمایی می‌تواند نقطه اتکای خوبی برای ما باشد. براساس سالنامه آماری سینما در سال ۱۴۰۳، استان تهران بیشترین میزان فروش و مخاطبان سینما و کپگیلویه و بویراحمد

کمترین نسبت فروش و مخاطب را در این سال داشته. مقایسه آماری به ما کمک می‌کند ارزیابی بهتر و منصفانه‌تری از این وضعیت داشته باشیم. بر این اساس، استان تهران با بیش از ۱۳ میلیون و ۲۶۷ هزار نفر جمعیت، ۶۷ سینما یا ۲۹۵ سالن فعال، ۵۲ هزار و ۶۶۱ صندلی سینما دارد. این در حالی است که استان کهگیلویه و بویراحمد که از آن به‌عنوان کم‌فروش‌ترین و کم‌مخاطب‌ترین استان یاد می‌شود با ۷۱۳ هزار و ۵۲۱ نفر جمعیت فقط سه سالن سینمای فعال و ۷۶۴ صندلی دارد. درست است که این آمار در مقایسه با پرفروش‌ترین و پرمخاطب‌ترین شهرها کم به نظر می‌رسد اما می‌توانیم تصور کنیم که ۴۸۲۵ نفر روی ۷۶۴ صندلی نشسته و فیلم دیده‌اند و این نشان می‌دهد که مردم در شهرهای مختلف علاقه‌مند به سینما هستند اما دسترسی کمی به سالن و صندلی سینما دارند. بنابراین بیشتر سالن‌ها و صندلی‌ها در تهران و چند کلانشهر متمرکز شده‌اند و بسیاری از استان‌ها یا شهرها حتی یک سالن سینما هم ندارند. این توزیع نامتوازن باعث شده در برخی مناطق، ظرفیت صندلی‌ها به‌شدت پایین باشد.

دست‌انداز های توسعه سالن و صندلی سینما

در دو دهه اخیر بسیاری از سینماهای بزرگ برای افزایش تعداد سالن‌ها و تنوع قائل شدن برای مخاطبانی که هرکدام سلیقه متفاوتی دارند سالن‌های خود را به چندسالن کوچک‌تر تقسیم کرده‌اند. این کار اگرچه باعث شده تعداد سالن‌ها افزایش یابد اما مجموع صندلی‌ها تقریباً ثابت مانده یا حتی کاهش پیدا کرده. از طرف دیگر در روند نوسازی سینماها، برای بهبود تجربه تماشاگر و رعایت استانداردهای جدید مانند فاصله بیشتر بین صندلی‌ها، ظرفیت سالن‌ها کاهش یافته. درواقع این استانداردهای‌ها اگرچه کیفیت را بالا برده اما تعداد صندلی‌ها را کم کرده. موضوع دیگر این‌که بعضی سینماهای قدیمی به‌دلیل فرسودگی، فقدان بازسازی یا نبود صرفه اقتصادی تعطیل شده‌اند و

برش

تسکین موقت با اکران سیار فیلم‌ها

یکی از تمهیداتی که سازمان سینمایی برای دیده شدن بیشتر فیلم‌ها در شهرهای فاقد سینما یا کم‌برخوردار از سالن و صندلی سینما به‌کار برده، اکران سیار فیلم هاست. این روش به عدالت فرهنگی همچنین دیده شدن بیشتر فیلم‌ها کمک می‌کند. براساس آمار، در سال ۱۴۰۳ بیش از یک میلیون نفر در حدود ۱۷۵ اکران سیار شرکت کردند که بیش از سه برابر سال قبل افزایش داشته. این اکران‌ها علاوه بر ایجاد دسترسی به سینما، درآمد قابل توجهی (حدود ۲۰ میلیارد تومان) نیز برای سینمای ایران به ارمغان آورده. از جمله مزایای اکران سیار می‌توانیم به پوشش مناطق محروم و آشنایی بیشتر مردم کم‌برخوردار با قالب سینما، افزایش مخاطبان خاموش سینما، وجود توجیه اقتصادی حتی در شهرهایی که سینما دارند اشاره کرد. همچنین این طرح باعث جریان‌سازی فرهنگی و

«افق‌های نوظهور» را معرفی می‌کند که منعکس‌کننده تمرکز پایدار جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران بر استعداد‌های تازه است.

این بخش به نخستین یا دومین فیلم‌های کوتاه داستانی فیلمسازان منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا اختصاص یافته و بستری برای صداهای نو و آگاه از این بخش پویای جهان فراهم می‌کند.

ظرفیت صندلی‌های آنها از چرخه خارج شده. موضوع دیگر مربوط به جیب مخاطبان و قیمت بلیت سینماست. چون افزایش قیمت بلیت و مشکلات اقتصادی باعث کاهش استقبال مردم از سینما و کم شدن صرفه اقتصادی برای نگهداری یا افزایش ظرفیت سالن‌ها و صندلی‌ها شده. بنابراین عوامل مختلفی موجب شده برای رسیدن به ایده‌آل‌های سالن‌سازی و افزایش صندلی‌های سینما نوعی حرکت لاک‌پشتی را تجربه کنیم.

کیفیت پایین تجهیزات

از دیگر موضوعاتی که شاید بیشتر بتوانیم به شکل دیداری آن را مشاهده کنیم و متر و معیار عددی و آماری نداشته باشد و البته بیشتر کارگردانان و دست‌اندرکاران سینما نیز روی درستی آن صحه می‌گذارند کیفیت پایین ابزارهای سینماهای تجهیز شده است. به‌عبارتی در آمار می‌خوانیم مثلاً سینمایی در یک شهر دورافتاده تجهیز و صاحب سالن شد اما این‌که وضعیت کیفی آن به چه نحوی است محل بحث است. به اذعان بسیاری از کارگردانانی که در حال حاضر فیلمی روی پرده دارند- حتی سالن‌هایی که در آمار به شبکه سینمایی در شهرهای معین، شهره و پرجمعیت اضافه شدند- کیفیت مطلوبی به‌لحاظ نور پرده، رنگ فیلم و صدا ندارند. علاوه بر این، صندلی‌های آن برای نشستن مطلوب نیستند و همین موضوع برای مخاطبان ممکن است دافعه ایجاد کند. اگر بخواهیم راه دور برویم و نگاهی به همین کلانشهر تهران با بیشترین سالن و صندلی در کشور بیندازیم، صرف‌نظر از این‌که هنوز سالن سینمای مناسبی برای اهالی رسانه در روزهای برگزاری جشنواره فجر وجود ندارد، بیشتر فیلم‌هایی که در سالن‌های برج میلاد که مخصوص همایش است و در این روزها نمایش داده می‌شود نیز کیفیت صدا و تصویر خوبی ندارد و اکثر کارگردانان نسبت به این موضوع اعتراض دارند. حالا اگر نخ اتصال این ماجرا را در شهرهای دیگر دنبال کنیم قطعاً شرایط نامتوازن و نامناسب‌تر است.

گسترش فرهنگ سینما و قرار گرفتن آن در سبد خانواده‌شده. با این حال، چالش‌هایی در این زمینه وجود دارد که یکی از آنها مربوط به کمبود تنوع در آثاری است که به نمایش درمی‌آید. چون متولیان اکران سیار اغلب سازمان‌های دولتی هستند که هر کدام خط مشی مشخصی را دنبال می‌کنند. به‌علاوه به‌نظر می‌رسد ساختار شکلی و اجرایی اکران سیار باید منظم‌تر و منسجم‌تر باشد و سازوکار مشخصی را دنبال کند. بنابراین برای هماهنگی بیشترین نهاد‌ها در این میان لازم است در نشست‌های تخصصی این موضوع را مطرح و برای رفع آنها برنامه‌ریزی کنند. البته این را هم باید در نظر گرفت که اکران سیار به‌رغم تمام مزیت‌هایی که دارد، نباید رقیب فروش و مخاطب سینماهای ثابت باشد. با توجه به دورنمای آماری که تا به حال از زیرساخت‌های سینما ارائه دادیم، این موضوع چندان امکان‌پذیر به‌نظر نمی‌رسد. بنابراین اکران سیار در شرایط فعلی به‌عنوان مسکنی موقت برای کمبود سالن‌های سینما در راستای توسعه فرهنگ و عدالت سینمایی در ایران عمل می‌کند و توسعه زیرساخت‌ها باید اصل و اساس کارها قرار گیرد.

نما

توضیح‌دار شدن «رویا شهر» برای ناشنوایان و نابینایان

انیمیشن سینمایی «رویا شهر» به کارگردانی محسن عنایتی و تهیه‌کنندگی مصطفی حسن آبادی با همکاری مؤسسه هنرمندان مشرق زمین در راستای دسترسی همه کودکان و نوجوانان ایران، ویژه ناشنوایان

و نابینایان توضیح‌دار و آماده‌سازی شد. بدین ترتیب اولین نمایش این اثر ویژه مخاطبان ناشنوا و نابینا همزمان با اکران عمومی آن در سینماها، برای نخستین بار در استان مازندران و در سینما سپهر ساری برگزار شد و در ادامه برگزاری تورهای استانی این اثر، رویا شهر روز چهارشنبه ۱۷ دیبهشت در شهر اصفهان برای این گروه به نمایش درمی‌آید و این مسیر ادامه دارد. انیمیشن سینمایی رویا شهر تاکنون موفق به جذب ۵۲ هزار مخاطب و فروش سه میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومانی شده است. این اثر قصه نوجوانی به نام «آرات» است که رویای قهرمانی در سر دارد و در سفری ماجراجویانه همراه با دوستانش برای رسیدن به شهر رویایی خود، واقعیت‌های تازه‌ای را کشف می‌کند.

اکران

صدور مجوز اکران برای سه فیلم

سه فیلم نمایش داده‌شده در جشنواره فجر سال گذشته برای اکران عمومی پروانه نمایش گرفتند. فیلم «شاه نقش» که به کارگردانی شاهد احمدلو و تهیه‌کنندگی علی قائم‌مقامی در جشنواره فجر ۱۴۰۳

رونمایی شد، پروانه نمایش گرفته است. این فیلم داستانی درباره سینما دارد که عنایت بخشی برای بازی در آن برنده دیپلم افتخار شد. همچنین فیلم دفاع مقدسی «شمال از جنوب غربی» به تهیه‌کنندگی مهدی مددکار شونیلی و کارگردانی حمید زرگزناذ مجوز نمایش گرفته و یکی از فیلم‌هایی است که نام آن برای نوبت دوم اکران امسال مطرح شد. «گوزن‌های اتوبان» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی ابوالفضل صفاری دیگر فیلم جشنواره است که در ۱۰ رشته نامزد دریافت جایزه شد و حالا پروانه نمایش آن صادر شده. علاوه بر این سه فیلم، «ما پنهان» به تهیه‌کنندگی ایرج محمدی روزبهانی و کارگردانی محمدرضا یکانی نیز در شورای بازبینی فیلم‌های سینمایی پروانه نمایش گرفته است.

جشنواره

معرفی هیأت داوران چهاردهمین جشنواره بین‌المللی فیلم ۱۰۰

در آستانه برگزاری چهاردهمین جشنواره بین‌المللی فیلم ۱۰۰ هیأت داوران این دوره از جشنواره انتخاب شدند. در بخش ملی رسول صدراعظمی، ژاله صامتی، لیلا زارع، سیدمحمود رضوی، محسن اسلام‌زاده و محمد خیراندیش به عنوان هیأت داوران حضور خواهند داشت. همچنین احمدرضا درویش، مصطفی زمانی، مصطفی رزاقی‌رحیمی، محمدرضا دوست‌محمدی و جوهراری از کشور مالزی به عنوان هیأت داوران بخش بین‌الملل جشنواره چهاردهم فیلم ۱۰۰ ارزیابی‌ای آثار این بخش از جشنواره را برعهده خواهند داشت.

براین اساس ۶۴ اثر در بخش ملی، ۲۹ اثر در بخش بین‌الملل و ۳۷ اثر در بخش ویژه فراصد با راهیابی به بخش اصلی مسابقه چهاردهمین جشنواره بین‌المللی فیلم ۱۰۰ و ۶۱ اثر نیز در بخش خارج از مسابقه در پردیس سینمایی ملت نمایش داده خواهد شد.

موزه دفاع مقدس خانه جشنواره فیلم مقاومت شد

هجدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مقاومت در موزه انقلاب اسلامی و دفاع مقدس برگزار خواهد شد. این جشنواره در بخش‌های فیلم، انیمیشن، نسل روایت، جهان بدون اسرائیل، نقد و پژوهش علوم انسانی، هوش مصنوعی، مواد تبلیغی و اطلاع‌رسانی، روایت قلم و دفاع مقدس از ۲۷ اردیبهشت تا سوم خرداد، میزبان صاحبان آثار، اصحاب رسانه، هنرمندان و جامعه سینمایی کشور و اقشار مختلف مردم خواهد بود.

اکران فیلم‌های بلند، کوتاه و مستندهای برجسته و فیلم‌های مطرح سینمای ایران و جهان در حوزه مقاومت، جلسات نقد و بررسی، کارگاه‌های آموزشی و شب‌های تقدیر از خانواده معظم شهدا و تجلیل از پیشکسوتان سینمای انقلاب و دفاع مقدس و نشست‌های رسانه‌ای از جمله برنامه‌های این روزهاست که دبیرخانه دائمی جشنواره بین‌المللی فیلم مقاومت آن را تدارک دیده.

